

Kauppapolitiikalla kasvua ja kilpailukykyä Suomeen

Kiristynvä suurvaltakilpailu sekä talouden ja teknologian murros vaatii uudenlaista, johdonmukaista ja aktiivista kauppapolitiikkaa.

Euroopan ja Suomen kasvu, kilpailukyky ja talouden resilienssi perustuvat avoimiin markkinoihin ja toimiviin kauppaa- ja investointisuhteisiin. Yrityksemme tarvitsevat toimivia markkinoita, sujuvaa vientiä, tuontia ja investointeja sekä niitä tukevia, ennakoitavia sääntöjä kasvaakseen ja työllistääkseen. Avoin kauppa, terve ja tasavertainen kilpailu ja niitä edistävä kauppapolitiikka on keskeinen kasvun, kilpailun ja kilpailukyvyn vahvistaja muuttuvilla markkinoilla. Esimerkiksi EU:n lähiaikoina voimaan tulevien kauppasopimusten on arvioitu kasvattavan Suomen vientiä 4,66 % ja taloutta 0,58 %. Suomen vienti Etelä-Koreaan kasvoi jopa lähes 40 % EU-kauppasopimuksen jälkeen.

EK:n viestit päättäjille

Kauppapolitiikasta on tullut osa geopolitiikkaa. Tulleja sekä vienti- ja tuontirajoituksia käytetään vallan ja turvallisuuden välineenä. Tämä vaatii Suomelta ja EU:lta uudenlaista strategista kauppapolitiikkaa, jossa yhdistyvät avoimuus, kilpailukyky ja taloudellinen turvallisuus. Kauppapolitiikan on tuettava kyvykkyttämme teollisuudesta teknologiaan ja innovaatioista investointeihin. Tätä tukevat EU-politiikan toimet on sovitettava nykyistä paremmin yhteen.

- **EU:n kauppastrategia päivitettävä.** EU:n pitää pystyä toimimaan uudessa tilanteessa ennakoivasti ja ripeästi. EU:n tulee laatia selkeä keskipitkän ja pitkän aikavälin suunnitelma siitä, mitä se haluaa kauppapolitiikallaan saavuttaa ja miten se tehostaa päätöksenteko- ja toimeenpanokykyään. Esimerkiksi kauppasopimukset on saatava merkittävästi paljon nopeammin yritysten hyödynnettäväksi. Ristiriitaiset muut EU-toimet eivät saa vesittää yritystemme kasvua ja heikentää kilpailukykyä.
- **Modernit, monenkeskiset säännöt yhä tavoitteena.** Maailman kauppajärjestö WTO sääntöineen on yhä kansainväliselle kaupalle elintärkeä, vaikka sen toiminta on pitkälti pysähtynyt. WTO:n uudistusta on vietävä kunnianhimoisesti eteenpäin ja EU:n on oltava siinä aktiivinen. Jos WTO ei uudistu tai tuota riittävästi tuloksia, kauppasuhteita on vahvistettava aktiivisesti kahdensivälisesti ja monenkeskisesti.
- **Ripeästi uusia markkinoita uusilla kauppasopimuksilla.** EU:n on saatava ripeästi voimaan jo neuvotellut sopimukset (Intia, Indonesia, Australia ja Meksiko), varmistettava Mercosur-sopimuksen pysyvä toimeenpano sekä jatkettava uusien kauppa- ja kumppanuussopimusten aikaansaamista.

EK:n viestit päättäjille

- **Strategisia kumppanuuksia syvennettävä.** EU:n tulee jatkaa toimia kehittää ja syventää strategisia kumppanuuksia eri kauppakumppaneiden kanssa. Uusien sopimusten ohella on kehitettävä olemassa olevien sopimusten hyödyntämistä ja uudistamista. Samalla tarvitaan joustavia, teema- ja sektorikohtaisia kauppaa- ja yhteistyösopimuksia.
- **Tavoitteena laajemmat kauppakumppanuudet.** Mercosur-sopimuksen avulla EU syventää samalla kertaa kauppakumppanuutta neljän maan kanssa. Jatkossa EU:n on tiivistettävä yhteistyötä muiden markkina-alueiden kuten Tyynenmeren alueen CPTPP-vapaakauppa-alueen kanssa. Näin luotaisiin laajempaa pohjaa sääntelylle esimerkiksi digitaalisessa kaupassa, investoinneissa ja toimitusketjuissa.
- **Transatlanttinen kumppanuus yhä tavoite.** EU:n tulee vakiinnuttaa kauppasuhteensa USA:n kanssa Turnberrysissä kesällä 2025 sovitun raamisopimuksen mukaisesti. Pidemmällä aikavälillä on haettava molemminpuolista tullien alentamista ja kaupan esteiden poistamista. Kunnianhimoisena tavoitteena on oltava transatlanttinen yhteismarkkina, jossa mukana voi olla myös esimerkiksi Kanada ja Iso-Britannia.
- **Toimiva ja tasapainoinen kauppasuhte Kiinan kanssa.** Kiinan osalta Suomen ja EU:n tulee varmistaa kriittisten raaka-aineiden ja komponenttien saatavuus. Samaan aikaan on aktiivisesti etsittävä ratkaisuja Kiinan valtiontukien kilpailua vääristäviin vaikutuksiin ja EU-vientiä hankaloittaviin Kiinan markkinoille pääsyyn liittyviin haasteisiin. Vastavuoroisuuden kautta voidaan arvioida markkinoillepääsy – puolin ja toisin.
- **Talouden turvallisuutta maltilla.** Avoimuus ja kilpailukyky ovat taloudellisen turvallisuuden perusta. Turvallisuuden vahvistamisessa on vältettävä protektionismia. Vaikutusarvioinnit kaupan ja kilpailukykyyn ovat välttämättömiä. Vuorovaikutus komission, jäsenmaiden ja elinkeinoelämän välillä on oltava tiivistä, kun arvioidaan mahdollisia suojatoimia, niiden kestoja ja laajuutta.
- **Määräenemmistö päätökset mahdollistettava.** EU-pakotteiden tehokkuus on heikentynyt, koska pakotepäätökset vaativat yksimielisyyttä. EU:n on tarvittaessa otettava käyttöön pakotteiden rinnalla myös määräenemmistöllä sovittavia tuontitullien korotuksia ja muita kauppapoliittisia instrumentteja, jotta EU:n vaikuttavuus ja ketteryys säilyvät muuttuvassa geopoliittisessa ympäristössä.
- **Ukrainan onnistunut EU-integraatio tavoitteeksi.** Ukrainan jälleenrakentaminen edellyttää merkittävää rahoitusta sekä kansallisella että EU-tasolla. Jälleenrakennuksen ohella EU–Ukraina-kauppasopimuksen tehokas toimeenpano on keskeinen väline Ukrainan asteittaisessa integroitumisessa EU:n sisämarkkinoille ja sen tulevan jäsenyyden valmistelussa.
- **Kauppapoliittinen osaaminen varmistettava.** Geopolitiikan paineessa tehtävä kauppapoliittikka vaatii syvällistä osaamista sen eri osa-alueista. Suomen on varmistettava, että kansallisella tasolla on riittävästi kauppapoliittikan osaamista erityisesti ulkoministeriössä mutta myös laajemmin valtionhallinnossa. Ilman vahvaa omaa osaamista Suomi ei pysty tehokkaasti ajamaan kauppapoliittisia etujaan EU:ssa ja kansainvälisissä neuvotteluissa. Kauppapoliittisen osaamisen vahvistamiseen korkeakoulutuksessa tulee kiinnittää erityishuomiota.

Lisätiedot:

Johtaja Timo Vuori,
Asiantuntija Heli Siikaluoma
Asiantuntija Siiri Valkama

puh 050 553 5319
puh 050 339 2020

timo.vuori@ek.fi
heli.siikaluoma@ek.fi